

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Vi. Secundum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Secundum.

PARAPHRASIS.

Tria in hoc cap. prohibentur sub interminatione excommunicationis. Primò, ut ne Monachi vel Clerici, (in sacris constituti, quos in his prohibitionibus intelligit ex Rubrica patet, ubi sæcularibus negotijs Clerici se immiscere prohibentur, quod de Clericis in minoribus constitutis intelligi non potest, qui, cum uxores etiam ducere possint, consequenter sæcularia negotia, unde victum suum habeant, in se suscipere possunt; qui neque privilegio fori gaudent, si conditiones à Tridentino requisiti non observent) negotiationem lucris causâ exerceant. Secundò, Ne Monachi vel Religiosi à Clericis vel Laicis suo nomine firmas teneant, prædia scilicet eorum aut agros conducendo, quos sibi excolant. Tertiò, ne Laici Ecclesias ad firmam, sive conductas teneant.

SUMMARIUM.

1. *Quæ negotiationes prohibita Clericis?*
2. *Religiosus in particulari ad firmam, alienas possessiones retinere non potest.*
3. *Prohibetur etiam, ne Laici Ecclesias ad firmam teneant.*

Notandum primò. Negotiationem merè lucrativam, qua emitur aliquid ad hunc principaliter finem, ut illud ipsum immutatum carius postea, vel in alio loco vendatur, prohibitam esse Clericis & Religiosis, prout ex pluribus iuribus jam patet, & in titulo priorè cap. 4. n. g. explicatum: non quidem si una tantum aut altera vice taliter negotiantur, sed si ab actibus talibus frequentatis, meritò mercatoris, aut negotiatoris nomen merentur, cum indecens sit, ut lucra talia terrena querant Clerici in Ordinibus sacris constituti; &

curis his temporalibus à spiritualibus avocentur: neque tamen prohibitum est Clericis prædiorum suorum fructus, aut quibus abundant, vel quæ ex talibus fructibus aut superfluis confecerunt, vendere, si negotientur propter necessariam vitæ sustentationem; aut si negotientur per alios, qui totam industriam mercatorum præstant, Clerico tantum pecuniam suggerent &c. cum in his casibus, vel venditio talium fructuum non veniat proprie negotiationis nomine, uti loco citat. jam dictum, vel negotiatio necessaria sit ad vitæ sustentationem, quæ necessitas legem non habet; & si alia honesta exercere Clericus liceat, sustentationis gratiâ, uti sumitur ex Clement. prima de vita & honest. Cleric. & ex cap. primo de celebr. Miss. cur non liceat honestam negotiationem exercere ad vitæ necessariam sustentationem, & sine divini cultûs negligentia? Quæ ratio ista etiam probat, quòd illicitum non sit Clericis, per alios negotiari, pecuniam vel ad negotiationem necessariam suggerendo, cum in hoc casu tantum periculum non sit divini cultûs negligendi, quàm si per se ipsos negotiarentur; libenter tamen etiam fateor, urgere contra hunc casum ad hunc sordidæ lucris cupiditatem, quæ Clericos non decet.

Notandum secundò. Prohiberi etiam in hoc Cap. ne Religiosi (in particulari scilicet) ad firmam recipiant, sive conductas alienas possessiones, aut prædia, fundos, & agros &c. nomine suo & in sui utilitatem excolenda, sive deinde à Clericis, sive à Laicis hæc accipiant; cum enim Religiosi in particulari nihil proprium habere possint, & talis conductio alienorum prædiorum, non tantum speciem avaritiæ, & sordidæ cupiditatis præbeat, sed etiam negotiationis cupisdam, meritò prohibetur Religiosis, talia sibi retinendo, suæ cupiditatis speciem præbere; non tamen prohibentur nomine monasterij hæc talia conducere ex causa necessitatis, si propria prædia ad sustentationem non sufficiant, & aliæ etiam condi-

tiones obseruentur, quæ requiruntur, ut monasterium obligetur.

Notandum tertio. Prohiberi denique in hoc cap. ne Laici ad firmam teneant Ecclesias, sibi, ut conductoribus elocatas, obventiones v. g. illarum Ecclesiarum, decimas, oblationes conducendo, ne videantur habere administrationem Ecclesiarum, aut ul- lum jus de bonis Ecclesiæ disponendi, ut ait Gloss. fin. in hoc cap. quamvis enim commoditas fructuum Ecclesiæ temporalium, ac decimarum colligendarum, Laicis concedi possit, nullum tamen jus illis concedi posse ad talia Ecclesiastica, ex titulo de rebus Eccl. non alien. jam patet.

CAPITULUM VII.

Relatum.

PARAPHRASIS.

Mandat Alexander III. ex Concil. Lateran. Episcopo Londonensi, ut cum ad ipsum certis nuntijs delatum sit, quod Monachi certi cujusdam Ordinis, seculariter nimirum viventes, alios suo exemplo corumpant; ad observationem regularem, posthabita omni appellatione compellat; vel si ausu temerario pijs illius conatibus resistent, & obedire nolint, ejec- tis illis, alios, alterius etiam Ordinis fratres inducat, si non possit per sui Ordinis fratres dictum monasterium reformari, ut illi tandem rubore perfusi ad sui Ordinis observantiam revertantur. Quæ circa hunc clarum textum, & Pontificiam decisionem annotari possunt, possunt videri in rit. 32. & rit. 36. b. lib.

CAPITVLUM VIII.

Sicut te.

PARAPHRASIS.

Mandat in hoc cap. Innocentius III. Escu- lano Episcopo, ut Clericis in sacris Or- dinibus constitutis (quod sine dubio et-

iam de Religiosis intelligi debet, juxta cap. ut officium xi. §. verum. de Hæreti- cis in sexto.) per beneficiorum subtra- ctionem, postpositâ appellatione, inter- dicat, ne exercent Tabellionatus, sive Notariatûs officium.

SUMMARIUM.

1. Prohibetur Clericis (in sacris) & Re- ligiosis exercere officium Tabellionis, seu Notarij.
2. Saltem in Tribunalibus Laicis, & causis secularibus.
3. Instrumenta tamen à Clericis Nota- rijs confecta valent, si officium No- tarij privatim tantum illis interd- ctum fuit.

Notandum primo. Prohiberi hoc offi- cium Clericis in sacris constitutis, & Re- ligiosis, quia periculum est, ne in crimi- nalibus, ubi de vita & sanguine agitur, cum periculo incurrendæ irregularitatis, se ex officio immisceant; & quia hoc officium est genus quoddam negotiationis, Clericos in sacris constitutos dedecens, si beneficium competens habeant, vel ex patrimoniali- bus suis convenientem sustentationem: si tamen sint tantum in minoribus constitu- ti, non possunt prohiberi (abstrahendo saltem à criminalibus, ubi de vita & mem- bris agitur) à Notariatûs officio, cum ho- nesta officia, & aliquam negotiationem exercere ad vitam sustentandam in priori- bus jam concessum sit: & de his non vi- detur loqui hoc cap. cum pena cap. hujus, subtractio scilicet beneficiorum respectu horum, si non sint beneficiati, locum non habeat. Conceditur tamen etiam, ut No- tarij officium exerceat Clericus beneficia- tus in sacris constitutus, in causis Hæresis, ob favorem scilicet Fidei; in curia Roma- na, & apud Pontificem; & ubi consuetudo habet, ut Clerici etiam in sacris constituti, etiam si beneficium habeant, Notarij tamen officium exercent in causis Ecclesiasticis: ita ut merito videri possit hic Canon tan- tum